

De kracht van verbeelding

Kunst is een zaak van verbeelding. Wie naar een voorstelling, een concert of een tentoonstelling gaat of een gedicht leest, oefent de eigen verbeeldingskracht. Dat kan op duizend manieren, en de manier van de een hoeft die van een ander niet te zijn. Ieder zijn avontuur.

Ik voel me ongemakkelijk als ik mensen hoor zeggen dat ze zo van kunst genieten. Kunst is geen taartjeswinkel. Ze kan vervoeren en troosten, maar ook slaan, en hard ook. Ze kan je ogen openen voor onthutsende, gruwelijke dingen. Zoals bij alles wat werkelijk de moeite waard is moet je er moeite voor doen. En ermee om leren gaan. Lukt dat, dan maak je in je leven meer mee dan de zogenaamd nuchtere werkelijkheid. Dat je er ook beter, wijzer, evenwichtiger, aangepaster of rijker van wordt, is mogelijk, maar valt niet te garanderen.

Kunst moet jou grijpen voor je haar begrijpen kunt. Ze kan dat, zoals gezegd, op duizend manieren. Je kunt kiezen welke manier bij je past – als je tenminste niet de manier van de minste weerstand kiest, want dan breng je, al of niet op een roze wolk van genot, je eigen verbeelding om zeep. Niemand kan je dwingen een bepaalde manier hoger te schatten dan andere; wel is het verstandig zo veel mogelijk manieren te verkennen om te zien waar je talent ligt. Niemand hoeft van modern ballet of toneel te houden, maar het zou eeuwig jammer zijn als hier en daar een kleine Hans van Manen of Sacha Bulthuis hun talent mislopen omdat ze er door het toeval van hun opvoeding nooit mee in aanraking zijn gekomen. Je kunt met dat verkennen het beste zo vroeg mogelijk beginnen.

Toen in 1994 de kunsten en het onderwijs onder één departementaal dak kwamen, leek me dat een goede gelegenheid om de scholen wat meer te betrekken bij de wereld van kunst en cultuur. Leerlingen moesten meer kans krijgen op ontdekkingstocht te gaan naar hun eigen artistieke en culturele voorkeuren en daartoe met zo veel mogelijk kunstmanieren en aanstekelijke voorbeelden in aanraking worden gebracht. Ik maakte er het eerste uitgangspunt van mijn **Cultuurnota** van, en startte het project Cultuur en School. Er kwam van beide kanten veel enthousiasme los, en die vaart zit er nog steeds in.

Maar wat heeft het nu eigenlijk opgeleverd? Is de verbeeldingskracht van leerlingen erop vooruitgegaan? Eerlijk gezegd zou ik niet weten hoe ik dat meten moest. Ik durf dat wel toe te geven, maar er moet nu eenmaal geëvalueerd en gevisiteerd worden, en dan kom je daar niet mee weg. Arme onderzoekers. Ik krijg de indruk dat die het ook niet weten, en dus maar op zoek gaan naar resultaten die tot het eigenlijke doel weliswaar in ver verwijderd verband staan, maar die je tenminste meten kunt. Wat moet je anders?

Het beste lijkt me niet lang stil te staan bij zulke rapporten, maar voort te gaan op de ingeslagen, kronkelige en weinig methodische, maar avontuurlijke weg.

Aad Nuis was in de kabinetperiode 1994-1998 staatssecretaris voor Cultuur.